

Nr 164.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1945 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1945/46 till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond (bilaga 3, punkt 1) föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1945/46 beräkna ett investeringsanslag av 2 600 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 242, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 16 mars 1945, föreslagit riksdagen att

I. besluta, att vid Furunäsets sjukhus vid Piteå skola i enlighet med av chefen för socialdepartementet i propositionen nr 281 till 1944 års riksdag förordat förslag verkställas ombyggnads- och utvidgningsarbeten för en sammanlagd kostnad av högst 1 723 800 kronor,

II. bemyndiga Kungl. Maj:t att låta träffa avtal angående förvärv för statens räkning av *dels* stadsägorna 108, 109, 112—116 i Vadstena stad i utbyte mot stadsägorna 237 och 238 samt mot erläggande av en mellanavgift till staten av 22 730 kronor, *dels ock* Haga gård för en kostnad av 110 000 kronor,

III. å kapitalbudgeten, statens allmänna fastighetsfond till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 2 600 000 kronor.

Renovering och tillbyggnad av Mariebergs sjukhus i Kristinehamn.

På därom av Kungl. Maj:t i propositionen, nr 216, till 1941 års riksdag framlagt förslag beslöt riksdagen, att vid Mariebergs sjukhus skulle utföras om- och nybyggnadsarbeten för en beräknad kostnad av 1 891 100 kronor. Ifrågavarande arbeten utgjorde två etapper i en för riksdagen framlagd plan över erforderliga byggnadsarbeten vid sjukhuset. För påbörjande av nämnda byggnadsetapper anvisade samma riksdag under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus för budgetåret 1941/42 ett belopp av 1 000 000 kronor. Sedan nämnda förslag varit föremål för närmare granskning av bland andra 1940 års civila byggnadsutredning, framlade medicinalstyrelsen och byggnadsstyrelsen i skrivelse den 15 november 1943 en revider-

rad plan över de byggnadsarbeten vid sjukhuset, som ansågos böra komma till utförande inom den närmaste tiden. Dessa arbeten skulle draga en kostnad av 2 550 000 kronor. Utöver tidigare anvisade medel, 1 000 000 kronor, skulle således för angivna byggnadsarbeten m. m. erfordras 1 550 000 kronor. Styrelserna beräknade, att under vissa förutsättningar 1 000 000 kronor skulle erfordras för arbetenas bedrivande under budgetåret 1944/45.

I anslutning härtill föreslog Kungl. Maj:t i sistnämnda proposition, att riksdagen måtte besluta, att vid Mariebergs sjukhus skulle i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen förordat förslag verkställas ny- och ombyggnadsarbeten m. m. för en beräknad kostnad av högst 2 550 000 kronor samt att härför finge disponeras förenämnda av 1941 års riksdag anvisade medel å 1 000 000 kronor.

Sedan riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts framställning i ämnet, uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1944 åt byggnadsstyrelsen att låta verkställa ifrågavarande om- och nybyggnadsarbeten m. m., varvid styrelsen skulle äga att för arbetenas påbörjande disponera 1 000 000 kronor.

I skrivelse den 28 augusti 1944 har *byggnadsstyrelsen* — med förmälan att styrelsen avsåge att påbörja arbetena omkring den 1 oktober 1944 samt slutföra desamma till den 1 oktober 1946 — hemställt, att för fullföljande av om- och nybyggnadsarbetena för budgetåret 1945/46 måtte anvisas återstoden av det för arbetena beräknade medelsbehovet eller 1 550 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse den 5 januari 1945 framlagt förslag rörande vissa anläggningsarbeten inom den elektriska distributionen vid Mariebergs sjukhus.

Byggnadsstyrelsen har i yttrande förklarat sig intet ha att erinra mot de föreslagna anordningarna.

Departementschefen har anfört följande.

I likhet med byggnadsstyrelsen förordar jag, att medel anvisas för fortsättande av den påbörjade renoveringen och tillbyggnaden av Mariebergs sjukhus. Med hänsyn till att arbetena ej beräknas vara slutförda förrän under budgetåret 1946/47 anser jag dock ej erforderligt, att hela det beräknade återstående beloppet anvisas för nästa budgetår utan förordar, att medelsanvisningen för sistnämnda budgetår begränsas till 1 000 000 kronor.

Detta belopp bör jämväl få disponeras för bestridande av de av medicinalstyrelsen föreslagna anläggningsarbetena inom den elektriska distributionen m. m. vid sjukhuset. Mot nyssnämnda arbeten, vilka kostnadsberäknats till 47 200 kronor, har jag intet att erinra. Det synes lämpligt att jämväl dessa arbeten utföras i byggnadsstyrelsens regi.

Utvidgning av Furunäsets sjukhus vid Piteå. Renovering av paviljong m. m. vid S:t Lars sjukhus i Lund. Anordnande av källare för potatis och konserver vid S:ta Maria sjukhus i Hålsingborg.

För utförande av här avsedda arbeten ha medel beräknats å allmän beredskapsstat II för innevarande budgetår. Beträffande den allmänna motiveeringen till arbetena får utskottet hänvisa till propositionen nr 281/1944 s. 201, 202, 208—211 samt 214.

I denna del har *departementschefen* anfört följande.

Från medicinalstyrelsen har framhållits, att förenämnda arbeten vore av sådan angelägenhetsgrad, att de borde komma till utförande eller i varje fall påbörjas under budgetåret 1945/46. Med hänsyn härtill vill jag förorda, att för dessa arbeten äskas medel å riksstaten för nästa budgetår. Vad angår utvidgningen av Furunäsets sjukhus, vilken i sin helhet beräknats draga en kostnad av 1 723 800 kronor, torde medelsanvisningen för nästa budgetår kunna begränsas till 500 000 kronor. För arbetena vid S:t Lars och S:ta Maria sjukhus torde man få räkna med att hela de för arbetena erforderliga beloppen behöva ställas till förfogande under budgetåret. Det för här avsedda arbeten erforderliga medelsbehovet för budgetåret 1945/46 skulle alltså utgöra tillhopa (500 000 + 250 000 + 18 000 + 32 000) 800 000 kronor.

Personalbostäder vid Ryhovs sjukhus i Jönköping och S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg.

I skrivelse den 16 januari 1945 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag angående uppförande av ytterligare bostäder för sjukvårdspersonal vid Ryhovs sjukhus i Jönköping och S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg.

Byggnadsstyrelsen har avgivit utlåtande i ärendet den 6 februari 1945.

Departementschefen har anfört följande.

Av vad medicinalstyrelsen anfört synes framgå, att behov föreligger av ytterligare familjebostäder för personalen vid såväl Ryhovs som S:ta Maria sjukhus. Till följd av rådande förhållanden torde tillkomsten av för personalen välbelägna bostäder icke kunna påräknas utan statens medverkan. Då, som medicinalstyrelsen framhållit, det även ligger i sjukhusens intresse att befattningshavarna äro bosatta i närheten av sjukhusen, vill jag tillstyrka medicinalstyrelsens nu framlagda förslag. Mot den föreslagna planeringen av bostäderna samt de beräknade byggnadskostnaderna, tillhopa 372 000 kronor, synes intet vara att erinra. Med anledning av vad byggnadsstyrelsen anmärkt rörande kostnaderna för yttre ledningar, planeringsarbeten m. m., vill jag framhålla, att enligt vad från medicinalstyrelsen under hand upplysts nämnda arbeten till största delen beräknas kunna utföras med arbetskraft, som vederbörande sjukhus ställer till förfogande, varför kostnaderna härför torde kunna rymmas inom den av medicinalstyrelsen beräknade kostnadsramen.

Omläggning av de elektriska installationerna vid Sätters sjukhus.

I skrivelse den 9 januari 1945 har *medicinalstyrelsen* hemställt om anvisande av medel för fortsatt omläggning av de elektriska installationerna vid Sätters sjukhus.

Byggnadsstyrelsen och *konstruktören* hava avgivit yttranden i ärendet.

Departementschefen har anfört följande.

De av medicinalstyrelsen nu föreslagna arbetena å de elektriska anläggningarna vid Sätters sjukhus utgöra ett led i en av medicinalstyrelsen uppgjord plan att, i den mån en ökning av strömförbrukningen eller andra omständigheter påkalla det, verkställa omläggning och komplettering av de

elektriska installationerna vid de statliga sinnessjukhusen. Då arbetena synas vara av angelägen natur, vill jag förorda, att desamma komma till utförande under nästa budgetår. De beräknade kostnaderna för desamma synas i huvudsak kunna godtagas. Med anledning av vad byggnadsstyrelsen anfört rörande kostnaderna för vissa av de föreslagna arbetena torde dock, innan medel för arbetenas utförande ställas till förfogande, en undersökning böra ske i vad mån kostnaderna kunna nedbringas. Tills vidare anser jag mig emellertid böra räkna med det av medicinalstyrelsen angivna beloppet, 123 500 kronor.

Vissa arbeten å vattenverket m. m. vid S:t Sigfrids sjukhus i Växjö.

I skrivelse den 30 januari 1945 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag rörande vissa arbeten å vattenverket samt reningsverket för avloppsvatten m. m. vid S:t Sigfrids sjukhus.

Byggnadsstyrelsen har avgivit utlåtande i ärendet.

Departementschefen har anfört följande.

De av medicinalstyrelsen påtalade bristerna å vattenverket vid S:t Sigfrids sjukhus anser jag snarast böra avhjälpas. Enligt vad jag inhämtat skulle ett istandsättande av vattenverket, vilket beräknats draga en kostnad av 22 000 kronor, medföra en årlig minskning i sjukhusets utgifter för vatten med cirka 7 000 kronor. Kostnaderna för de åtgärder, som ansetts behövliga för ändamålet, skulle alltså väl betala sig. De för arbetena beräknade kostnaderna synas skäliga.

Jämväl de av styrelsen föreslagna arbetena å reningsverket för avloppsvatten samt slamavsättningsbassängen för tuberkulosavdelningen för män, vilka skulle medföra en väsentlig lättnad vid skötseln av dessa anläggningar, anser jag mig böra tillstyrka. Kostnaderna härför, 25 200 kronor, torde ävenledes böra godtagas.

Sammanlagda kostnaderna för här ifrågakvarande arbeten skulle således uppgå till (22 000 + 25 200) 47 200 kronor.

Ytterligare medel till reningsverk och avloppsledning vid Sundby sjukhus vid Strängnäs.

1942 års riksdag beräknade under anslaget för budgetåret 1942/43 till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus ett belopp av 162 500 kronor till bestridande av kostnaderna för framdragande av avloppsledning m. m. vid ifrågakvarande sjukhus.

Genom beslut den 30 juni 1942 uppdrog Kungl. Maj:t åt medicinalstyrelsen att låta utföra ifrågakvarande arbeten.

I skrivelse den 19 februari 1945 har *medicinalstyrelsen* hemställt om anvisande av ytterligare 28 300 kronor för berörda arbeten. Styrelsen har därvid överlämnat ett modifierat förslag till arbetenas slutförande.

Byggnadsstyrelsen har avgivit utlåtande över nämnda förslag.

Departementschefen har anfört följande.

Det av medicinalstyrelsen äskade tilläggsanslaget för här ifrågavarande arbeten, vilket är avsett att dels täcka kostnader på grund av prisstegringar, för vilka entreprenören icke har att svara, dels ock kostnaderna för viss utökning av reningsverket, anser jag mig böra tillstyrka. Jag förordar alltså, att för ändamålet beräknas ett belopp av 28 300 kronor för budgetåret 1945/46.

Anordnande av lokaler för rättspsykiatriska undersökningsstationer.

I anledning av ett av Kungl. Maj:t erhållet uppdrag har *medicinalstyrelsen* i skrivelse den 29 december 1944 framlagt förslag till ordnandet av det rättspsykiatriska undersökningsväsendet, i vad detsamma avser icke häktade. Förslaget upptar bland annat inrättandet av undersökningsstationer vid åtta statliga sinnessjukhus med särskilda för undersökningsverksamheten anställda läkare.

Stationerna äro avsedda att inrymmas i särskilda lokaler, för vilkas anordnande vissa ändrings- och ombyggnadsarbeten erfordras. De sjukhus, vid vilka sådana stationer skulle inrättas, angivas i följande sammanställning, vilken jämväl upptager de för byggnadsarbetena erforderliga kostnaderna.

S j u k h u s	Kostnader. kronor
Psykiatriska sjukhuset i Stockholm	33 000
Ulleråkers sjukhus vid Uppsala	17 000
Ryhovs sjukhus i Jönköping	17 000
S:t Lars sjukhus i Lund	1 500
S:t Jörgens sjukhus vid Göteborg	6 000
Mariebergs sjukhus i Kristinehamn	—
Sidsjöns sjukhus i Sundsvall	1 500
Umedalens sjukhus vid Umeå	17 000
Summa kronor	93 000

Styrelsen uppgiver, att i förenämnda belopp ej medräknats kostnader för inledande av telefoner, anskaffande av möbler m. m.

Byggnadsstyrelsen har avgivit utlåtande i ärendet.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

På hemställan av chefen för justitiedepartementet har Kungl. Maj:t i proposition denna dag för riksdagen framlagt förslag till ändringar i sinnessjukhusen i samband med omorganisation av det rättspsykiatriska undersökningsväsendet. Organisationsförslaget, som i vad detsamma avser icke häktade, i huvudsak överensstämmer med vad medicinalstyrelsen förordat i skrivelsen den 29 december 1944, innebär, att undersökningsstationer skola anordnas vid de i det föregående angivna åtta sjukhusen. Mot de av medicinalstyrelsen föreslagna ombyggnads- och ändringsarbetena för stationernas anordnande samt de härför beräknade kostnaderna, 93 000 kronor, synes intet vara att erinra. Jag tillstyrker, att under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. för budgetåret 1945/46 beräknas medel för ändamålet.

Ombyggnad av Birgittas sjukhus i Vadstena m. m.

I skrivelse den 26 januari 1945 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag till omfattande nybyggnadsarbeten m. m. vid Birgittas sjukhus i Vadstena.

Styrelsen anför bland annat följande.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 28 november 1941 uppdragit åt *medicinalstyrelsen* att i samråd med byggnadsstyrelsen verkställa utredning angående erforderliga nybyggnads- och renoveringsarbeten vid sjukhuset, hade styrelsen med biträde av sin arkitekt Hakon Ahlberg, som utfört ritningar och verkställt kostnadsberäkningar, utarbetat en generalplan för sjukhusets modernisering och utveckling. När hela denna plan genomförts, utgjorde sjukhuset ett sammanhängande komplex, helt och hållet förlagt norr om staden. Denna plan vore emellertid byggd på lång sikt. Vad som nu vore aktuellt och som enligt styrelsens förmenande ej längre kunde uppskjutas, vore uppförandet av nytt kök och tvätt, ersättningsbyggnader för de delar av kvinnoavdelningen, som nu vore inrymda i det gamla klostret, upptagningspaviljong för 30 män och 30 kvinnor samt portvaktstuga och nytt pannhus m. m. I denna etapp inginge även ett antal helt nya vårdplatser för kvinnor.

Kostnaderna för de i den första etappen ingående arbetena skulle uppgå till 3 511 000 kronor.

Kostnaden för samtliga om- och nybyggnadsarbeten beräknas approximativt till 9 700 000 kronor.

Medicinalstyrelsen framhåller i fortsättningen, att för förslagens genomförande krävdes en viss utvidgning av sjukhusets markområde.

Medicinalstyrelsen har vidare bifogat ett av *byggnadsstyrelsen* den 8 februari 1944 avgivet yttrande, vari sistnämnda styrelse förklarat sig i huvudsak icke ha något att erinra mot det uppgjorda förslaget. Kostnaderna för det första byggnadsstadiet, beräknade till 3 511 000 kronor, borde dock enligt byggnadsstyrelsens förmenande höjas till 4 150 000 kronor, motsvarande 11 700 kronor per vårdplats. De för anläggningens vidare utbyggande beräknade kostnaderna, utgörande 6 189 000 kronor, synas byggnadsstyrelsen kunna godtagas vid nuvarande prisläge. De slutliga kostnaderna för förslagens fullständiga genomförande skulle alltså komma att uppgå till 10 339 000 kronor.

Med stöd av vad sålunda anförts har *medicinalstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, *dels* att så snart ske kan nybyggnadsarbeten vid Birgittas sjukhus måtte för en kostnad av 4 150 000 kronor få utföras i huvudsaklig anslutning till det av styrelsen överlämnade förslaget, *dels* att föreslagna markbyten mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, och Vadstena stad, å andra sidan, må äga rum mot en mellanavgift till stadens förmån av 22 730 kronor, *dels* ock att Haga gård måtte inköpas för 110 000 kronor. Slutligen har styrelsen hemställt, att för budgetåret 1945/46 måtte för erforderliga markförvärv ställas ett belopp om 132 730 kronor till *medicinalstyrelsens* förfogande.

Departementschefen har anfört följande.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att frågan om nybyggnads- och ändringsarbeten vid Birgittas sjukhus sedan länge varit aktuell, då vissa delar av sjukhusets byggnadsbestånd icke varit i det skick, att desamma motsvarade de krav, som man numera ställer på sinnessjukhus. Detta gäller i första hand de i de gamla klosterbyggnaderna inrymda kvinnoavdelningarna samt den i dessas närhet belägna byggnaden för kök och tvätt. Av skilda anledningar har emellertid byggnadsfrågan ännu icke vunnit sin lösning. Då klosterbyggnaderna på grund av sitt historiska värde ej ansetts böra genomgå en modernisering, har medicinalstyrelsen — som härvid hänvisat till uttalande av 1936 års riksdagsrevisorer — föreslagit, att de ersättas med nybyggnader på ett sjukhuset tillhörigt område beläget norr om klosterbyggnaderna å vilket för närvarande finnas anlagda en paviljong för kvinnor, sjukhusets kontorslokaler, vattenverk m. m. Förutom kvinnopaviljongerna i klosterbyggnaderna skulle å nyssnämnda område uppföras nybyggnader för kök och tvätt, en upptagningspaviljong, obduktions- och bårhus, pannhus m. m. för en kostnad av, enligt byggnadsstyrelsens beräkningar, 4 150 000 kronor. Dessa arbeten ha av medicinalstyrelsen betecknats såsom en första etapp av sjukhusets ombyggnad. Den framlagda planen för sjukhusets modernisering och vidare utveckling på längre sikt omfattar emellertid även en förflyttning av sjukhusets mansavdelning, som nu är belägen i södra delen av staden, till området norr om staden. Sjukhuset skulle därefter komma att utgöra ett sammanhängande byggnadskomplex med plats för cirka 900 patienter.

Vid besök, som jag vid ett tidigare tillfälle avlagt å sjukhuset, kunde jag konstatera, att de gamla klosterbyggnadernas tillstånd var sådant, att däri befintliga avdelningar snarast borde förflyttas. Ävenså fann jag byggnaden för kök och tvätt så bristfällig, att densamma lämpligen borde ersättas med nybyggnad. Med hänsyn härtill och till vad vid utredningen i övrigt framkommit torde en ombyggnad av sjukhuset böra komma till stånd av i huvudsak den omfattning, som avses i den av medicinalstyrelsen föreslagna första ombyggnadsetappen.

Även efter utförandet av dessa arbeten skulle emellertid de olägenheter, som mansavdelningens förläggning söder om staden innebär, alltjämt komma att bestå. Planen att sedermera överflytta jämväl mansavdelningen till området norr om staden finner jag därför välbetänkt. En sådan överflyttning förutsätter emellertid förvärv för sjukhusets räkning av dels ett av staden ägt område, vilket gränsar intill sjukhusets område, dels ock ett område, Haga gård, som äges av enskild person och vilket i sin tur gränsar intill stadens område. Jag förordar därför medicinalstyrelsens förslag rörande förvärv av dessa områden, delvis i samband med utbyte av viss sjukhuset tillhörig mark. Riksdagens medgivande torde nu böra inhämtas till att för statens räkning förvärva områdena i fråga på de av medicinalstyrelsen preliminärt avtalade villkoren. Tillika torde ett belopp av 132 730 kronor ställas till förfogande för ändamålet.

Då de i första ombyggnadsetappen ingående arbetena icke avses bli påbörjade förrän under budgetåret 1946/47, är frågan om medelsanvisning för detta ändamål icke nu aktuell. Med hänsyn härtill torde med ställningstagandet till den första utbyggnadsetappens närmare omfattning och utformning kunna tills vidare anstå.

Frågan rörande den framtida användningen av de gamla klosterbyggnaderna och de i anslutning därtill belägna, sjukhuset tillhöriga byggnaderna torde ävenledes sedermera få underställas riksdagens prövning.

Sammanfattning av Kungl. Maj:ts förslag.

Departementschefen har anfört följande.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle för nästa budgetår under anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. beräknas medel för följande ändamål:

Renovering och tillbyggnad av Mariebergs sjukhus	kronor 1 000 000
Utvidgning av Furunäsets sjukhus	» 500 000
Renovering av paviljong samt sanitära installationer i bo- stadshus vid S:t Lars sjukhus	» 268 000
Anordnande av källare för potatis och konserver vid S:ta Maria sjukhus	» 32 000
Personalbostäder vid Ryhovs och S:ta Maria sjukhus	» 372 000
Omläggning av de elektriska installationerna vid Sätters sjukhus	» 123 500
Vissa arbeten å vattenverket m. m. vid S:t Sigfrids sjukhus	» 47 200
Ytterligare medel till reningsverk och avloppsledning vid Sundby sjukhus	» 28 300
Anordnande av lokaler för rättspsykiatriska undersök- ningsstationer	» 93 000
Förvärv av mark för ombyggnad av Birgittas sjukhus ..	» 132 730

Summa kronor 2 596 730.

Sammanlagda medelsbehovet under budgetåret 1945/46 för nu föreslagna arbeten m. m. vid statens sinnessjukhus skulle således utgöra 2 596 730 kronor eller avrundat 2 600 000 kronor. Med avseende å de till byggnadsarbetena anvisade medlen torde få gälla, att den angivna fördelningen icke skall vara i detalj bindande för medlens disposition. I den mån så med hänsyn till sättet för byggnadsarbetenas bedrivande eller eljest kan befinnas lämpligt, torde enligt Kungl. Maj:ts bestämmande en ökning av beräknad medelsdisposition för visst ändamål kunna ske mot det att motsvarande minskning vidtages för ett annat.

Motionerna.

Renovering och ombyggnad av ekonomibygnaden vid S:t Jörgens sjukhus i Göteborg. I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Karl Andersson m. fl.* (I: 348) och den andra inom andra kammaren av herr *G. Andersson* i Mölndal *m. fl.* (II: 547), vari hemställts, att riksdagen måtte bevilja ett anslag av 675 000 kronor för renovering och ombyggnad av köks- och tvättbyggnaden vid S:t Jörgens sjukhus i enlighet med av medicinalstyrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat ursprungligt förslag.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen II: 547.

Till det i motionerna angivna ändamålet uppförde 1944 års riksdag ett anslag av 560 000 kronor å allmän beredskapsstat II. Riksdagen anförde därvid (skr. nr 453, punkt 15) följande.

Riksdagens vederbörande utskott har vid besök å sjukhuset i likhet med departementschefen kommit till den uppfattningen, att bristerna i fråga om sjukhusets kök och tvättinrättning äro sådana, att desamma böra avhjälpas

utan dröjsmål. Jämväl de övriga arbeten, som avses med förevarande anslag, äro starkt av behovet påkallade. Arbetena böra enligt riksdagens mening sättas i gång snarast möjligt.

Departementschefen omnämner även vissa andra ändringsarbeten, vilka av besparingsskäl slopats. Nämda utskott har funnit väsentliga brister föreligga, främst beträffande de sanitära anläggningarna och tjänstebostäderna. Då ett avhjälpande av dessa brister enligt riksdagens mening icke tål längre tids uppskov, bör en plan över erforderliga omändringsarbeten uppgöras, och med förevarande anslag avsedda arbeten utföras på sådant sätt, att de med största möjliga besparing i utgifter kunna inpassas i nämnda plan.

Uppförande av ny paviljong för kvinnor vid Vipeholms sjukhus i Lund. Vidare har utskottet i detta sammanhang behandlat en inom andra kammaren av herr *E. Osterman m. fl.* väckt motion (II: 565), vari hemställts, att riksdagen måtte i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 242 besluta, att byggnadsprogrammet för statens sinnessjukhus för budgetåret 1945/46 utökas med en ny paviljong för kvinnor vid Vipeholms sjukhus i enlighet med av föregående riksdag godkänd plan samt att för ändamålet anvisas ett anslag av 880 000 kronor utöver av departementschefen till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. äskade 2 600 000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för detta förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

I Kungl. Maj:ts förslag avsedda arbeten äro genomgående av så angelägen natur, att medel böra ställas till förfogande för deras utförande. Vad departementschefen anfört beträffande de olika utgiftsändamålen föranleder ej erinran från utskottets sida.

Det i motionerna I: 348 och II: 547 framlagda förslaget avser renovering och ombyggnad av köks- och tvättbyggnaden vid S:t Jörgens sjukhus, för vilket ändamål ett belopp av 560 000 kronor uppförts å beredskapsstat II för innevarande budgetår. Såsom framgår av den lämnade redogörelsen uttalade förra årets riksdag vid sitt beslut i ämnet, att ifrågavarande arbeten borde sättas i gång snarast möjligt. Då utskottet funnit förhållandena vid sjukhuset vara sådana, att ytterligare uppskov ej är försvarligt, tillstyrker utskottet motionernas förslag, att medel för ändamålet beräknas å riksstaten för nästa budgetår.

Ett genomförande av det av medicinalstyrelsen ursprungligen framlagda förslaget i ämnet beräknades förra året draga en kostnad av 675 000 kronor. Med de förenklingar i nämnda förslag, vilka förordats av 1940 års civila byggnadsutredning, beräknades kostnaden stanna vid det i beredskapsstaten uppförda beloppet 560 000 kronor.

Vid den ingående jämförelse av de båda förslagen, som utskottet i anledning av motionerna företagit, har utskottet funnit de av civila byggnadsutredningen föreslagna ändringarna medföra avsevärda olägenheter beträffande de planerade matsalarna och samlingsrummen för personalen, personal-

bostäderna och lokalerna för bibliotek och studieverksamhet. Numera föreliggande upplysningar synas även giva vid handen, att nämnda förslag ej heller på tillfredsställande sätt löser centralförrådets lokalfråga. Utskottet, som med hänsyn härtill funnit sig böra i likhet med motionärerna förorda att arbetena komma till utförande i enlighet med medicinalstyrelsens förslag, anser att ett belopp av 675 000 kronor bör beräknas för ändamålet.

Vidkommande slutligen det i motionen II: 565 framställda yrkandet innebär detsamma, att ett å beredskapsstat II för innevarande budgetår uppfört anslag å 880 000 kronor till uppförande av ny paviljong för kvinnor vid Vipeholms sjukhus i Lund skall för nästa budgetår i stället anvisas å riksstaten. Behovet av en dylik paviljong liksom av vissa andra, i förevarande proposition ej omnämnda byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus blev klarlagt förra året i propositionen angående allmän beredskapsstat. Frågan i vilken ordning dessa olika behov böra tillgodoses bör i första hand bedömas av Kungl. Maj:t. Utskottet, som förutsätter att förslag i ämnet vid lämplig tidpunkt skall föreläggas riksdagen, är ej berett tillstyrka att medel för ändamålet beräknas å riksstaten redan för nästa budgetår.

Med utgångspunkt från vad utskottet sålunda föreslagit bör ifrågavarande anslag uppföras med ett belopp av (2 600 000 + 675 000) 3 275 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

a) besluta, att vid Furunäsets sjukhus vid Piteå skola i enlighet med av chefen för socialdepartementet i propositionen nr 281 till 1944 års riksdag förordat förslag verkställas ombyggnads- och utvidgningsarbeten för en sammanlagd kostnad av högst 1 723 800 kronor,

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att låta träffa avtal angående förvärv för statens räkning av *dels* stadsägorna 108, 109, 112—116 i Vadstena stad i utbyte mot stadsägorna 237 och 238 samt mot erläggande av en mellanavgift till staden av 22 730 kronor, *dels ock* Haga gård för en kostnad av 110 000 kronor,

II. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 348 och II: 547 samt med avslag å motionen II: 565 till *Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.* för budgetåret 1945/46 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 3 275 000 kronor.

Stockholm den 1 juni 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.